

Tirmizî'nin el-Câmi'ü's-Şaḥîḥ Eserinde Hadisleri Tercih Metodu: Siyer Bâbı Örneği

Cihan Zeybek

 <https://orcid.org/0009-0009-0669-5388> | chnzeybek@gmail.com
Doktora Öğrencisi, Yermük Üniversitesi, İrbid, Ürdün

Öz

Tirmizî'nin el-Câmi'ü's-Şaḥîḥ'i Kütüb-i Sitte içerisinde yer alan en önemli kitaplardan biri olarak kabul edilmektedir. Tirmizî kitabına almış olduğu hadisler ve illetleri hakkında Ebû Zü'r'a er-Râzî (ö. 264/878), Buhârî (ö. 256/870), ve Dârimî (ö. 255/869) gibi dönemin önemli muhaddislerine sorular yöneltilip bunları kitabında zikretmiştir. Tirmizî kitabını yazdıktan sonra birçok farklı bölgeye gönderip oradaki meşhur ulemânın takdirlerini kazanmıştır. Kendisi de eseri üzerindeki bu güvenilirliğe işaret sadedinde “Kimin evinde bu kitap bulunursa onun evinde konuşmakta olan Peygamber var demektir” sözünü söylemiştir. Tirmizî hadislerin sıhhatine zarar veren ve tespit edilmesi zor olan kusurları çok iyi ayırt etmiş ve ilel ilminde önemli katkıları olan bir âlimdir. İlel alanında telif ettiği eserler ile ne kadar güçlü bir hadis tenkitçisi olduğunu ortaya koymuştur. En önemli eseri olan el-Câmi'ü's-Şaḥîḥ adlı hadis kitabında rivayetler arasında tercihler yaparak adeta bu alandaki derin vukufiyetini uygulamalı olarak da ispat etmiştir. Bu çalışmanın Tirmizî'nin bu yönünün ortaya çıkarılmasına katkıda bulunması hedeflenmektedir. Her müellif kitabını bir amaç için yazar. Bu amacı ise izlediği metodlarla ortaya koyar. Bu anlamda bir müellifin kitabını kaleme alırken izlediği metodları ortaya çıkarmak onun gayesini de ortaya çıkarmak anlamına gelir. Tirmizî kitabını fikhî bâblara göre tertip etmiş ve ilk olarak ihtilaflı veya illetli hadisi zikredip daha sonra sahih olan rivayeti vermiştir. Hadis kitaplarının metodlarını çalışan İslâm ulemâsı Tirmizî'nin kitabında kullanmış olduğu birçok farklı metodu zikretmişlerdir. Hadisleri tekrar etmesi, metin ve senedlerdeki ihtisârı, râviler hakkında cerh ve ta'dîl bilgilerine yer vermesi, hadisin sıhhat derecesini belirtmesi, hadis hakkında farklı mezheblerin ve ulemânın görüşlerine temas etmesi gibi metodlar bunlardan bazılarıdır. Bu çalışmada Tirmizî'nin hangi kriterlere göre hadisleri tercih ettiğine dair metodunu Siyer bâbı özelinde ele alınmaktadır. Kaynak olarak başta el-Câmi'ü's-Şaḥîḥ üzerine yapılmış şerhler ile ilel, cerh ve ta'dîl kitaplarına başvurulmuştur. Bu şerhler arasında Ebû Bekir İbnü'l-Arabî (ö. 543/1148) tarafından kaleme alınan 'Ârizatü'l-aḥveẓî fî şerh't-Tirmizî, Keşmirî'nin (ö. 1933) el-Arfu's-Şezi Şerh-i Sahihu't-Tirmizî, Mübârekfûrî'nin (ö. 1934) Tuḥfetü'l-aḥveẓî bi-şerhi Câmi'it-Tirmizî, gibi eserler yer almaktadır. İlel türü kaynaklarda ise başta Tirmizî'nin (ö. 279/892) el-İlelü's-Şaḡîr'i ve sonra Ahmed b. Hanbel'in (ö. 241/855) Kitâbü'l-İlel ve ma'rifeti'r-ricâl adlı eseri vardır. Cerh ve ta'dîl konusunda ise İbn Ebû Hâtim er-Râzî'nin (ö. 327/938) el-Cerh ve't-Ta'dîl isimli eserine müracaat edilmiştir. Ele alacağımız siyer bölümünde yetmiş hadis zikredilmiştir. Bu hadisler tek tek incelenerek Tirmizî'nin hadisler arasındaki tercih sebepleri tespit edilmiş ve Siyer bölümünde yer alan 8 tane hadiste tercih yaptığı görülmüştür. Bunlara örnek olarak Ebü'l-Bahterî'nin Selmân el-Fârisî'den yapmış olduğu

rivayeti inkıtâ sebebiyle illetlendirip, diğer muttasıl rivayetleri tercih etmiştir. Bir diğer örnek ise Abdullah b. Ömer kanalıyla gelen ganimetlerin dağıtılması ile ilgili rivayeti ravileri sika olduğu için kabul etmiş ve Mücemmi' b. Cârîye, İbn Abbas ve Ebu Amre rivayetinde zayıf ve mechul raviler olduğundan dolayı tercih etmemiştir. Sonuç olarak hadisleri tercih ederken onların muttasıl, munkatı', merfû, mevkuf, sahih veya zayıf olması ya da fıkhi açıdan amel edilip edilmemesi gibi hususları göz önünde bulundurduğunu söyleyebiliriz.

Anahtar Kelimeler

Hadis, Tirmizî, el-Câmi'u's-Şaḥîḥ, Siyer Bâbı, Tercih Metodu.

Etik Beyan	Bu çalışma, Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu'nda sunulan "Tirmizî'nin el-Câmi'u's-Şaḥîḥ Eserinde Hadisleri Tercih Metodu: Siyer Bâbı Örneği" adlı tebliğin özetidir.
Türü	Bildiri Özeti
Geliş Tarihi	26.07.2023
Kabul Tarihi	14.08.2023
Yayın Tarihi	15.08.2023
Kategori	Sanat ve Beşeri Bilimler, Dini Araştırmalar, İlahiyat
Araştırma Alanı	Hadis
Sempozyum	:
Adı	3. Türkiye Sosyal Bilimler Sempzyumu
Web	https://sempozyum.okuokut.org/index.php/tsbs/article/view/514
Yer ve Tarih	Çevrim İçi - 26-31 Ağustos 2023
Sponsor	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi; Oku Okut Derneği
Bildiri Oturum Bilgisi	20. Oturum - 30 Ağustos 2023 Çarşamba 13:00 - 14:10
Telif Hakkı	© 2023 Cihan Zeybek. Yazar telif hakkını elinde tutarak yayımcıya uygun lisans ile yayım izni vermiştir.
Lisans	
Yayımcı	Oku Okut Yayınları
Kaynak Gösterimi	Zeybek, Cihan. "Tirmizî'nin el-Câmi'u's-Şaḥîḥ Eserinde Hadisleri Tercih Metodu: Siyer Bâbı Örneği". 3. <i>Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu Bildiri Özetleri Kitabı</i> . ed. Abdullah Demir. 269-272. Ankara: Oku Okut Yayınları, 2023. https://doi.org/10.55709/okuokutpress.54

The Method of Preference (Tarjîh) of Hadiths in al-Tirmidhî's al-Jāmi' al-Şaḥîḥ: The Case of Siyar Section

Cihan Zeybek

 <https://orcid.org/0009-0009-0669-5388> | chnzeybek@gmail.com

Ph.D. Student, Yarmouk University, Irbid, Jordan

Abstract

Tirmidhî's al-Jāmi' al-Şaḥîḥ is considered to be one of the most important books in the Kutub al-Sittah. He asked questions about the hadiths and their ilal (the unclear, hidden problematic defects of the narration) that includes in his book to important muḥaddith of his period such as Abū Zur'a al-Rāzī (d. 264/878), al-Bukhārī (d. 256/870), and al-Dārimī (d. 255/869) and mentioned these questions in his book. After completed his book, Tirmidhî sent it to many different regions and gained the appreciation of famous scholars there. He pointed to the reliability of his work when he said, "Whoever has this book in his house means there is a Prophet speaking in his house." Tirmidhî is a scholar who has distinguished very well the defects that harm the authenticity of hadith and are difficult to detect, and who has made important contributions to the science of ilal. With his works in the field of ilal, he showed that he was a strong critic of hadith. In his most important work, al-Jāmi' u ş-Şaḥîḥ, he demonstrated his deep knowledge in this field by making preferences between narrations. This study aims to contribute to revealing this aspect of Tirmidhî. Every author writes his book for a purpose. He reveals this purpose through the methods that he follows. In this sense, revealing the methods followed by an author in writing his book means revealing his purpose. Tirmidhî composited his book according to the fiqh chapters and first mentioned the hadith that was in dispute or hadith with a problem and then mentioned the saheeh narration. Islamic scholars who have studied the methods of hadith books have mentioned many different methods that Tirmidhî used in his book. Repetition of hadiths, his specialization in the text and sanad, including jarh and ta'dil information about the narrators, stating the degree of authenticity of the hadith, and touching upon the opinions of different sects and scholars about the hadith are some of these methods. This study examines Tirmidhî's methodology regarding the criteria according to which he prefers hadiths with a special focus on the chapter of Siyar. The primary sources were the commentaries on al-Jāmi' u al-Şaḥîḥ and the books of ilal, cerh, and ta'dil. Among these commentaries are 'Arīẓat al-Aḥwadhī fī sharḥ al-Tirmidhī by Abū Bakr Ibn al-ʿArabī (d. 543/1148), al-Kashmirī's (d. 1933), al-Arfu al-Shazi Sharḥ al-Şaḥîḥ al-Tirmidhī, and al-Mubārakfūrī's (d. 1934) Tuḥfat al-aḥwazī bi-sharḥi Jāmi'i al-Tirmidhī. As for the Ilāl type of sources, the first one is al-Tirmidhī's (d. 279/892) al-ʿIlāl al-Şaḡīr, followed by Ahmad b. Ḥanbal's (d. 241/855) Kitāb al-ʿIlāl wa maʿrifat al-ricāl. On the subject of Jarh and Ta'dil, Ibn Abū Hātim al-Rāzī's (d. 327/938) al-Jarḥ wa't-Ta'dil was consulted. Seventy hadiths were mentioned in the chapter of siyar, which we will discuss. These hadiths were analyzed one by one to determine the reasons for Tirmidhî's preference among the hadiths, and it was seen that he made a preference for 8 hadiths in the Siyar section. As an example of these, he has mentioned the unclear, hidden problematic defects

of al-Baḥṭarī's narration from Salmān al-Fārisī due to the incompleteness of the narration and preferred the other complete narrations. Another example is that he accepted the narration about the distribution of the spoils through 'Abdullah b. 'Umar because its narrators were *thika*', and he did not prefer the narration of Mujammi' b. Jariyah, Ibn 'Abbas, and Abu 'Amrah because they were weak and unknown narrators. As a result, we can say that when he prefers hadiths, he takes into account whether they are *muttaasil*, *munkati*', *marfū*, *mawquf*, *Ṣaḥīḥ* or weak, or whether they can be acted upon in terms of *fiqh*.

Keywords

Hadith, Tirmidhī, al-Jāmi' al-Ṣaḥīḥ, Siyar Chapter, Method of Preference.

Ethical Statement	This paper is a summary of the study titled "The Method of Preference (Tarjih) of Hadiths in al-Tirmidhī's al-Jāmi' al-Ṣaḥīḥ: The Case of Siyar Section" presented at the 3rd Turkish Symposium of Social Science.
Type	Conference Proceeding
Received	2023-07-26
Accepted	2023-08-14
Published	2023-08-15
Category	Art & Humanities, Religion & Theology
Research Area	Religious Studies, Hadith
Conference	:
Title	The 3rd Turkish Symposium of Social Sciences
Web	https://sempozyum.okuokut.org/index.php/tsbs/article/view/514
Location & Date	Online - August 26-31, 2023
Sponsor	Ankara Yıldırım Beyazıt University; Oku Okut Association
Proceeding Session	Session 20 - August 30, 2023, Wednesday 13:00 - 14:10
Copyright	© 2023 Cihan Zeybek. The author retains the copyright and provides the publisher with a proper license to publish.
License	
Publisher	Oku Okut Press
Citation	Zeybek, Cihan. "The Method of Preference (Tarjih) of Hadiths in al-Tirmidhī's al-Jāmi' al-Ṣaḥīḥ: The Case of Siyar Section". <i>The 3rd Turkish Symposium of Social Sciences: The Book of Abstracts</i> . ed. Abdullah Demir. 269-272. Ankara: Oku Okut Press, 2023. https://doi.org/10.55709/okuokutpress.54